

Међународни суд правде прогласио се надлежним по хрватској тужби против Србије поднетој 1999. У време подношења тужбе Запад је желео и са те стране да притисне злочиначку Србију, а одлуком о надлежности 2008. да испита њен пулс после откидања Косова и Метохије и демократског развоја регионализма у Војводству Српском. Отуда је Хрватска у арену међународног права припуштена тек 1999, четири године после окупације и евакуације РСК, под заштитом УН-а. Загреб је оптужио Србију за “етничко чишћење хрватских грађана, као облика геноцида, зато што је директно контролисала активности својих оружаних снага, обавештајних агената и разних паравојних одреда који су починили злочине на територији Хрватске, у региону Книна, источне и западне Славоније и Далмације”. Хрватска је тражила да Србија буде оглашена кривом, да плати ратну одштету коју би утврдио суд, казне сви починиоци и врате културна добра.

1
Тужбом је, мисли Звонимир Шепаровић, тадашњи министар правде Хрватске “суставно предочена тотална слика злочина које су починиле српске снаге.”

2

Али онда је дошла станка од девет дугих година да би суд одлучио да је надлежан у тужбеном захтеву Хрватске против Србије. Овај је догађај вратио у жижу јавности Милорада Пуповца, угледног Србина у Хрватској, посвећеног развоју демократије и решењу српског питања у неовисној Хрватској. 3 Увек у средишту хрватске политике решавања српског питања, Пуповац је ових дана предложио оснивање Савета поверења Хрватске и Србије у ком би биле јавне личности из политичког и јавног живота, као и представници цркава. Након што је хрватска јавност тријумфално поздравила одлуку међународног суда, Пуповац скреће пажњу да га идеја о оснивању Савета држи не само последњих недеља већ и последњих година.

4

Ипак, догодило се да је ову жељу саопштио тек пошто је Вук Јеремић, министар спољних послова Србије, најавио да ће Србија поднети контратужбу против Хрватске због етничког чишћења Срба у акцији `Бљесак` и `Олуја` 1995. године.

5

Пуповац свим срцем жели да помогне Хрватској, Србији и Србима у Хрватској, подсећа на Олују и Вуковар и запажа да размена тужби у Хагу изазива узнемиреност међу људима.

6

Док Пуповац брине о контратужби Србије, Светозар Ливада, угледни професор загребачког свеучилишта, указује на геноцид који је извео Туђман, обновитељ НДХ и пројектант проређивања Срба на безопасан број.

7

Пошто је Хрватска тужбу поднела 1999. године, а Србија тек сада најавила контратужбу није јасно откуда потиче узнемиреност која Пуповца подстиче на акцију? Поред најаве тужбе, српски министар отишао је корак даље и напоменуо да ће она обухватити време НДХ и апелује да се коначно пред судом правде и судом историје успостави истина о томе шта се заиста догађало током операције `Олуја`.

[8](#)

Можда је овај одлучан став помогао Пуповцу да прекине предомишљање и покрене оснивање Савета и подстакне пацификацију српског питања. Пуповцу је саслуживао гласовити загребачки адвокат Нобило који се, ето баш сада, присетио да пресудом Међународног суда нико неће бити задовољан.

[9](#)

Разборити адвокат примећује да Хрватска може доказати присуство новосадског корпуса на подручју Хрватске, али не и геноцид јер га, мисли Нобило, није било.

[10](#)

Он наводи формалне тешкоће Србије у вези доказивања геноцида у НДХ и изражава мишљење да може доћи до нагодбе између Хрватске и Србије.

[11](#)

Али, овај пробни балон одмах је пробушио Оли Рен пакосном опаском да тужбе не сметају интеграцијама и натукнуо да је нужно помирење друштава у региону.

[12](#)

Другим речима, ЕУ чува могућност да се у сукоб два балканска паћеника умеша кад јој буде сходно.

После изјаве Вука Јеремића, председник Хрватске Месић обнавља стару тезу да је `Олуја` легитимна акција. [13](#) У исто време саборски Србин Пуповац изражава веру у дијалог Србије и Хрватске.

[14](#) Ни хрватски премијер Санадер не боји се противтужбе Србије и наводи скоро бизаран разлог – рат се није водио у Србији него у Хрватској, те није разорен Нови Сад већ Вуковар. Санадер понавља у Загребу одомаћену учтиву фразу о потреби да се Србија суочи са прошлошћу и нежно је полира опаском да садашња српска влада није крива за прошлост, већ Милошевић и великосрпска политика, а потезање ендехазиског аргумента одбија набуситим смехом. [15](#)

Премда му расправа о Другом светском рату изгледа смешно, Санадер скоро скрушено каже у Есену (27.11.08) да је спреман да дође у Београд како би се разјаснили новонастали проблеми у односима између две земље и ставља у изглед вољу Хрватске да успостави добросуседске односе између Загреба и Београда. [16](#) Нејасно је шта први Хрват има да разјашњава у Београду ако је Хрватска тако чврста у вери и доказима своје тужбе за геноцид? То посебно чуди јер је бивша министарка правде Весна Шкаре Ожболт, казала да би пресуда у спору Хрватске против Србије за геноцид пред Међународним судом правде у Хагу била „темељ за стварање осећаја да је правда задовољена”. [17](#)

Али костури и душе Срба расутих по неовисној не дају мира хрватској еуропској и демократској врхушки и она тражи мир у пресуди овоземаљског света пошто га нема у кошмарном тисућлетном сну преплављеном потиснутим садржајима. Изјава Вука Драшковића, пре скоро двадесет година, о потреби да се у Хрватској подигне велика душевна болница данас је заборављена, али делује пикантно у друштву које је изгубило облик и чврсто верује да се у нашим мозговима чува успомена на будућност, а не на прошлост. Дан после Санадера у Немачкој, Вук Јеремић у Хумболтовом институту држи предавање и одлучно тражи учтивiji однос према Србији, одмрзавање прелазног споразума са ЕУ, визне олакшице и статус кандидата за Србију.

[18](#)

Ако би се отворио широк судски процес, како је натукнуо Јеремић, нејасно је да ли би се Вуковар одржао на клацкалици Вуковар – Олуја, нити да ли би у јавност доспели детаљи етничког чишћења, како се данас назива други чин хрватског геноцида. Србија може да расветли вуковарску операцију и геноцид 1991-95. са освртом на настанак и развој србифобије од краја деветнаестог века до данас. У историјском контексту, трагедија католика и православаца добила би нове обресе. Сасвим је извесно да бројна стратишта на простору НДХ нису дело групе фанатика или изолованих група, већ добре организације утицајног дела хрватске политике помагане од пријатељских земаља. Повијесне тежње Хрвата добиле су нов израз и педесетак година после НДХ број протераних надвладао је број побијених Срба и то захваљујући српском оружју и америчкој гадљивости према необузданим нацистичким проливањима крви. Ваља признати да је хрватска политичка јавност за пола века осетно унапредовала. Од времена када је проблем решавала србосјецима у концлогорима за децу и одрасле, доспела је дотле да на крају двадесетог века хигијенско чишћење обави уз минималне жртве и коначно одстрани блато, заједно са опанцима и Србима који су га донели на тло крајина. Уз то, стиже да самоуверено оптужи Србију за геноцид управо на оним просторима на којима је НДХ у Другом светском рату успешно истребљивала Србе. Дакле, плодови геноцида у савременој Хрватској прихваћени су са лакоћом, а тужба као згодно средство да се он канонизује одлуком неког пилатског суда.

Последице одустајања Србије од контратужбе

Од Анте Старчевића до Анте Ђапића, српско-хрватски односи били су отворено или прикривено непријатељски. Белези мржње расути су у облику спомен-костурница широм Босне, Херцеговине, Далмације, Лике, Баније, Кордуна, Славоније, Срема и Барање. Највећи је Цвет, надомак Загреба, који се издиже изнад највећег српског града под земљом – Јасеновца. Ако Србија одустане од контратужбе, онда је јасно да ће српски политичари водити светску политику братства и јединства до последњег Србина. Одустанком од разјашњења стогодишњег српско-хрватског сукоба, Србија ће

признати геноцид као легитимно средство при освајању територија који од кифле треба да начине сомун. Можда ће последице одустанка бити хуманије пошто у Канади и Русији још увек има довољно места за нову српску емиграцију.

О мајсторству хрватске политике говори и одустајање од сличне тужбе против Црне Горе у мају 2008. што је, можда, последица учесталих испривавања црногорског руководства и предусретљивости према Стјепану Месићу који је постао први Подгоричанин 2007. године. [19](#) Хрватска је одлично проценила да би Црна Гора са својих пола милиона житеља подељених око новог идентитета могла бити добар залагај те је одустанком од тужбе отворила врата за мисију у Црвеној Хрватској. Стјепан Месић објаснио је да је извињење црногорских власти хрватским грађанима било “јасно и уверљиво”. Ипак, снисходљива извињења представника Србије, нису задовољила Хрвате, јер проблем не постоји између Хрватске и Црне Горе, већ између Хрвата и Срба. Хрватска великодушност према јуначкој Црној Гори подстакла је црногорске перјанике да суровост `Бљеска` и `Олује` наивно објасне осветом за Вуковар и траже измирење са комшијама. [20](#)

Но, чим се Србија успротивила хрватској мегаломанији одједном је омекшала европска реторика која српске жустре реакције неутралише, наизглед незаинтересованим изјавама о немоћи да било која страна докаже геноцид. [21](#) Овим се релативизује судски процес да би се избегло откривање факата неугодних за Хрватску и западну јавност која више брине о својим тајнама него о хрватским злочинима и српским жртвама. И зато се, преко Словеније, пријатељске чланице ЕУ, вешто помиње спрозумно поравнање. [22](#)

Али српско-хрватски судски процес, као и столетна омраза, није једноставна ствар, понајмање је правне природе а понајвише политичке и моралне. Доказа о злочинима и геноциду има напретек а Хрватску посебно узнемирују фусноте које преко хашког мегафона шаље радикалски вођа Шешељ. Он тврди да је Хрватска избегла денацификацију после злочина у Другом светском рату и користи термин реторзија тамо где није згодно. Шешељ грми о ономе о чему се ћути у Београду и хашки процес користи за обрачун са хрватском доземунском идеологијом. Он препричава догађај који се збио код Рузвелта 1941. године када су Хрвати негирали већ суморне вести о масовном истребљењу Срба што је Дучића изазвало да да чувену изјаву о хрватској храбрости: `Ви Хрвати сте најхрабрији народ на свету, али не по томе што се никога не бојите, ви Хрвати сте најхрабрији народ на свету по томе што се ничега не стидите`.

[23](#)

Али ово није једини Шешељев узнемирујући потез пошто је већ покушао да докаже умешаност тајних служби у ликвидације у Вуковару и побије клевете о српским злочинима.

Српски песник и дипломата Дучић био је добар зналац прошлости и циљева хрватске политике. Пред крај живота, у Американском Србобрану, Дука је објављивао чланке у којима је пропитивао смотреност Срба при удруживању са Словенцима и Хрватима. Као противник обнављања Југославије залагао се за обједињење српског етничког простора. Данашње српске власти и после трагичног искуства понашају се као да Дучић и други разборити људи нису нити постојали, нити писали, и као да све што се десило између Срба и Хрвата треба још једном да се понови. Отуда они који би белу шенгенску визу трампали за измирење са Хрватима пре укрштања аргумената на суду, помажу Западу у балканским пословима, клевећу своје претке који су спокој нашли у масовним гробницама ендехазације и препоручују своје потомке следбеницима Анте Старчевића.

План хрватских власти

И поред свега, Хрватска још увек нема озбиљних разлога за бригу због најављене контратужбе Србије. Санадерова спремност да разговара са зликовцима у четничком Београду има превентивно-дијагностичку природу. Хрватска акција може дати резултате у Београду, а не у Хагу где стоји лоше. Пре свега зато што је влада у Београду заузета важним пословима транзиционог шенлуцења, а не преиспитивањем мрачне прошлости деведесетих и ранијих година. Поврх тога, хрватске власти имају на располагању три канала деловања. Први су јавна гласила и невладине организације којима се лагано могу стишавати страсти изјавама о српским злочинима и потреби помирења. Утицај медија, посебно Хелсиншког одбора и сродних организација, кадрих да производе лажне дилеме и оптужбе о наводним српским злочинима и великосрпском угњетачком менталитету, биће чврст ослонац хрватске акције у Београду уз асистенцију дела власти, равнодушне према србофобији. Овде треба обновити запажање тзв. умерене српске јавности да Хелсиншки одбор шири хрватску истину о Србији у Србији и намеће јој хрватски национални програм. Али догађаји који ће се збити до краја ће отрезнити и најнаивније. Наиме, излази на видело да је Хелсиншки одбор за људска права у Београду овако случен пошто су Вашингтон и Лондон непогрешиво проценили да је за борбу против заборавних и запуштених Срба најбоље користити србофобију католичке хрватске провинијенције, јер Хрвати боље познају Србе него ови њих. Управо међу њима најагресивнији су недавно кроатизовани или покатоличени Срби чији прозелитизам у Београду или не разумеју или потцењују. Медији могу препарирати јавност, но, одлуке о тужби и другим мерама доносе власти које ће се, ако јавна гласила завапе за слогом браће по матери, нагодити са Хрватском у различитим модалитетима.

Други канал деловања Загреба је преко Брисела, посебно пријатеља у Ватикану и Берлину који су у првом и другом чину српске драме помагали Хрватској те желе да

избегну непотребне заплете на Балкану и олакшају свој положај у будућности.

Напокон, најважнији канал хрватског утицаја на српску политику јесте подземна активност у Београду. Њу би Хрвати ваљало да окрену у два правца: званичницима политичког врха и адвокатском тиму који ће заступати Србију пред судом. Најзанимљивији су званичници владе и политичких странака који не подржавају контратужбу и могу постати полазиште хрватских лобиста. Посебно ваља имати у виду да у јавности постоје недоумице о целисходности досадашњег поступања српске стране пред међународним судом о коме се мање говори него о кризи на Волстриту. Напокон, дискретан утицај на заступнике српске тужбе, у стручним стварима и далеко од очију јавности, могао би омекшати српске противтужбе.

Хрватска ће изгубити процес ако се задовоље два услова. Први ће бити испуњен ако самоуверена хрватска јавност, која већ дуго плута у измаглици страсти, снова, пројекција и потискивања, затражи од своје владе да иде до краја и докаже српску кривицу. Други ће бити испуњен ако Србија поднесе контратужбу против Хрватске за геноцид у поврату, ангажује тим домаћих и станих историчара, правника, форензичара и других стручњака и докаже оно што се већ добро зна. Први проблем хрватске стране могу отклонити политичари мачековских метода и њихови пријатељи у Ватикану и Берлину, кадри да изазову преокрет хрватске јавности једном дискретном окружницом. Друга тешкоћа хрватске политике, може се отклонити само у Србији, можда чак и лако, будући да значајан део владајуће номенклатуре осећа нелагодност што ће Србија поднети контратужбу. Зато медији и спикери српске врхушке фундаментални сукоб Срба и Хрвата смештају у сферу међународног права, а свим срцем распредају о трговини и развоју привредних и других веза са суседом опасних намера. [24](#) Ова нелагода излази из домена политичке и правне анализе и упловљава у воде антропологије и етнопсихологије, која треба да одгонетну шта српску страну чини тако предусретљивом према бранитељима тековина ендехазије.

Многи су у Србији 1990. тврдили да неће бити грађанског рата у СФРЈ, а неки данас верују да је могуће Србију раскомадати, а да њене сочне делове не пожелеле глађу морени суседи. Пуповац се никада није састајао са Арканом као што су се највиши представници демократске српске власти састајали са Антом Ђапићем. О чему су ћаскали сазнаћемо чим се среде формалности у Војводству Српском. Заборавни Срби мисле да је нови геноцид у Војној крајини немогућ, што је истина, пошто тамо више нема људи. Али здрава памет и искуство наводе на закључак да хрватској недовршеној држави не сметају крајишки, већ Срби из стешњене Србије, бледог сећања на Други светски рат.

Пуцњава у Земуну и Петроварадину 5. и 6. августа 1995, поред избегличке колоне растегнуте од Земуника и Гарешнице до Београда, пре је била израз мржње и намере него израз среће. Цвијић је приметио да су Срби саградили кућу на сред пута, а за наше несрећне и злураде суседе (везане особине) Хрвате да су државу направили на српским костурницама, мада се одвајкада гробље сматра непогодним местом за заснивање огњишта. Српски хибрис пркоси политичкој географији, а хрватски негира сакралну географију. Зато само Бог може помоћи Србима да избегну нова стратишта, јер поштоваоци Лубурића и Старчевића сматрају да се само камом и чекићем из њихових глава може избити идеја о уједињењу.

-
1. <http://www.nin.co.yu/pages/article.php?id=41314> [^]
 2. <http://www.nin.co.yu/pages/article.php?id=41314> [^]
 3. [^]

Милорад Пуповац (1955) по струци је лингвиста школован у Загребу. Био је члан Удружења за југославенску демократску иницијативу (УЈДИ). Када је покојни Милан Бабић 1991. расписао референдум за независност Крајине Пуповац је казао да је референдум Срба опасан и неприхватљив чин суицидног самодржавља. Основао је Српски демократски форум (1991), учествује у оснивању Српске самосталне странке (1995) и улази у Акцију социјалдемократа Хрватске (1995). После две године оснива Српско национално вијеће. Агим Чеку, председник самозване владе Косова у више наврата тражио је да Пуповац буде именован на место његовог међународног саветника. У својству председника самосталне демократске странке 2004. подржава председничког кандидата Стјепана Месића који је, сматра Пуповац, `својом политиком равноправних грађана и грађанске Хрватске најближи интересима Срба`. После хрватског признања Косова у лето 2008. Пуповац тражи да Србија врати амбасадора у Загреб. Такође су запажени Пуповчеви иступи и лобирање у међустраничким борбама и изборима у Србији, тешко подељеној око спољнополитичких и националних циљева. Заступник је у шестом сазиву Хрватског Сабора и спада у особе које мериторно суде у вези са српским питањем у Хрватској.

[
^
_]
]

4. http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2008&mm=11&dd=23&nav_id=330305

[
^
_]
]

5. Бета, 19.11.08.

[
^
_]
]

6. Интервју Милорада Пуповца, НИН, 27.11.08. <http://www.nin.co.yu/pages/article.php?id=41526>

[
[^](#)
_]
]

7. Интервју Светозара Ливаде (1928), социолога и демографа и аутора књиге `Етничко чишћење – озакоњени злочин столећа` посвећене хрватском геноциду са краја 20. века. Печат бр. 41/2008, стр. 35-37.

[
[^](#)
_]
]

8.
http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2008&mm=11&dd=19&nav_id=329555

[
[^](#)
_]
]

9.
http://xs4.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2008&mm=11&dd=23&nav_category=206&nav_id=330269

[
[^](#)
_]
]

10.
http://xs4.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2008&mm=11&dd=23&nav_category=206&nav_id=330269

[
[^](#)
_]
]

11.
http://xs4.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2008&mm=11&dd=23&nav_category=206&nav_id=330269

[
[^](#)
_]
]

12.
http://xs4.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2008&mm=11&dd=23&nav_category=206&nav_id=330269

[
[^](#)
_]
]

13.
http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2008&mm=11&dd=19&nav_id=329555

[

[
^
-
]
14.
http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2008&mm=11&dd=19&nav_id=329555

[
^
-
]
15.
<http://www.pressonline.rs/page/stories/sr.html?view=story&id=51718§ionId=37&seriesId=134>

[
^
-
]
16. Танјуг, 28.11.08.

[
^
-
]
17.
<http://www.politika.rs/rubrike/tema-dana/Tri-odgovora-Srbije-na-tuzbu-Hrvatske.sr.html>

[
^
-
]
18.
<http://www.rts.rs/page/stories/ci/story/1/%D0%A1%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%98%D0%B0/30051/%D0%88%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BC%D0%B8%D1%9B+%D1%83+%D0%91%D0%B5%D1%80%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D1%83.html>

[
^
-
]
19.
<http://www.novinar.de/2007/03/02/mesic-pocasni-podgoricanin.html>

[
^
-
]
20. Интервју Новака Килибарде Гласу јавности 5.3.2007.
<http://arhiva.glas-javnosti.co.yu/arhiva/2007/03/05/srpski/T07030301.shtml>

[
^
-
]
21.
<http://www.vesti.rs/izvor/Tesko-dokazati-genocid.html>

[
^
_

22. Бета, 24.11.08.

[
^
_

23.

<http://www.youtube.com/watch?v=a5NZ2qP51Iq>

[
^
_

24. Чак и Вук Јеремић, шеф српске дипломатије, у хрватској јавности проказан као наследник Милошевића, својевремено је дао помирљиву изјаву: `Окренимо се будућности, оставимо иза себе злочине као што су злочин у Овчари или протеривање 250.000 Срба из Крајине.` Нелагоду српске номенклатуре према оном што је свршена ствар открива Јеремићев симетризам злочина: `Оставимо те злочине. Ми смо према вама неке ствари радили. Ви сте урадили исто тако неке ствари. Оставимо то, идимо напред.` Са осећајем кривице Јеремић говори о злочинима у првом а потом у другом лицу и узда се у заборав али невоља је у томе што Хрвати не желе да испусте адут српске кривице на путу за Земун. Неразумевање балканске драме илуструје позив српског министра на културну сарадњу са народом који говори `нашим` језиком и чије вође етничко чишћење Срба не виде као окончан процес. Непријатељски став хрватске јавности према њему Јеремић рационализује следећим речима: `Мени је јако жао због тога, ми када разговарамо, када разговарамо ја и министар спољних послова Хрватске, када се нађемо на неком мултилатералном скупу, ми на један нормалан начин комуницирамо.` Цитати су на основу транскрипта емисије `Утисак недеље` на телевизији Б92 од 7.12.08.

http://www.b92.net/info/emisije/utisak_nedelje.php

[
^
_